

[Kristian Nygaard.]

sters store interesse for at få lovgivningsarbejdet på dette bestemte område genoptaget på et så tidligt tidspunkt af denne rigsdagssamling, at der kan være nogenlunde sikkerhed for, at arbejdet kan gøres færdigt i løbet af vinteren.

Desværre har den højtærede socialminister ikke ved de få ændringer, der er sat ind i det lovforslag, vi her behandler, taget særligt hensyn til de betragtninger, som jeg gør på det radikale venstres vegne gjorde mig til talsmand for under udvalgsbehandlingen sidste sommer. Den lille ændring med hensyn til tilsynet med undervisningen af døve og tunghøre børn udenfor statens kostskoler, hvorefter tilsynet udøves af den, som socialministeren måtte beskikke, kan vi ikke fra det radikale venstres side give vor tilslutning, fordi en sådan ændring ingenlunde behøver at hindre, at de private skoler kan få nøjagtig samme tilsyn som allerede foreslået i lovforslaget i fjor.

Jeg håber imidlertid, at det skal lykkes at nå til enighed om en lov, der i langt højere grad end forslaget her tager hensyn til døve og tunghøre hver for sig, både når det gælder børn og voksne, og navnlig en lov, der skelner skarpere mellem døves og tunghøres forhold både undervisningsmæssigt og erhvervsmæssigt, en lov, der ikke fratager forældrene retten til på betryggende måde selv at sørge for de pågældende børns undervisning, en lov, der ikke alene indeholder bestemmelsen om et døvenavn, men tillige om et tunghørenavn til varetagelse af nødvendige foranstaltninger vedrørende tunghøre, som efter vor opfattelse efter lovforslagets ordlyd får en betydelig ringere stilling end de virkelig døve, og endelig en lov, der i videst muligt omfang sikrer døve og tunghøre en oplæring og opdragelse, som bedst muligt modvirker følgerne af den mangel på høresans, som udelukker dem fra normal forbindelse med deres hørende medmennesker. Det er ingenlunde ligegyldigt, hvorledes disse mennesker, der jo ganske afgjort uden egen skyld savner høresansen, overvinder — såvidt det nu er muligt — de forskellige vanskeligheder med at komme i forbindelse med de hørende og udvikler deres evne til at finde vej ind i folkets åndelige verden og til at gøre fyldest i erhvervslivet. Derfor øver regering og rigsdag en god og samfundsnyttig gerning ved at udarbejde og vedtage en lov, der tager videst muligt hensyn til de forskellige interesserede, som der her er tale om, døve og tunghøre, deres nære pårørende og det samfund, hvortil de hører.

Med disse ord anbefaler jeg en grundig udvalgsbehandling og senere vedtagelse af lovforslaget her i folketinget.

Petra Petersen: Da jeg på grund af den for rigsdagen særegne form for demokrati ikke var medlem af det udvalg, der i forrige rigsdagssamling arbejdede med dette lovforslag, er jeg ikke i stand til at kende årsagen til, at udvalget ikke fik arbejdet gjort færdigt i sidste samling, så loven kunne være trådt i kraft den 1. august ved skoleårets begyndelse, som hensigten var. Jeg må beklage dette. Lovforslaget indeholder jo en del stærkt påkrævede forbedringer såvel for de døve og tunghøre som for de lærere, der arbejder med de døve og tunghøre børn. Men udvalgets uenighed har åbenbart været ret stor, og de af loven afhængige parter har altså måttet vente. Nu må vi vel forvente, at det vil lykkes i denne omgang at få lovforslaget gennemført, og jeg skal tilsige mit partis støtte til dette arbejde.

Løvrigt vil jeg gerne henvise til det, jeg sagde ved første behandling af lovforslaget i sidste samling, og jeg skal yderligere hertil føje, at jeg ligesom det ærede medlem hr. Erik Appel synes, at der gøres for lidt for de tunghøre. Jeg finder, det er urimeligt, at kun den, der kan dokumentere, at et høreapparat er nødvendigt for vedkommendes erhverv, kan få et sådant apparat udleveret til låns gennem invaliderådet. Der findes jo mange andre end lige dem, der skal bruge apparatet i deres erhverv, der i høj grad trænger til at få et sådant høreapparat. Jeg påtalte det også ved forrige behandling af lovforslaget, og jeg vil sige her, at en alders- eller invaliderentenyder eller en husmoder, som ikke kan dokumentere, at hans eller hendes erhverv giver berettigelse til lån af et apparat — altså de væsentligste tilfælde —, er afskåret fra at få et høreapparat, for ingen alders- eller invaliderentenyder eller husmoder kan ofre 600—700 kr. på et høreapparat. Jeg vil derfor mene, at alle, uanset om de har brug for apparatet i deres erhverv eller kun til lettelse af omgangen med andre mennesker i al almindelighed, skal have ret til at få udleveret et høreapparat gennem invalideforsikringen.

Jeg vil gerne i denne forbindelse stille et spørgsmål: Har staten nogen kontrol med fremstillingen af og fortjenesten på disse høreapparater? Når man ser disse små høreapparater, synes man — jeg har i alt fald selv undret mig over det —, at det er en kolossal stor pris for sådan et lille apparat. Det var rimeligst, om staten tog sig af frem-